

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1608/2022
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Ивана Богдановић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Михаило Павловић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5338/21 од 28.10.2021. године, у седници одржаној 17.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5338/21 од 28.10.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 4622/19 од 15.06.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и тужени обавезан да тужилци на име дуга по основу зајма учињеног 07.03.2008. године у износу од 55.000 евра и 09.06.2009. године у износу од 40.000 евра исплати износ од 95.000 евра са затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена почев од 09.06.2019. године до коначне исплате, а све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије за страну валуту евро на дан плаћања. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 399.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиле да се тужени обавезе да јој на износ досуђених трошкова поступка исплати законску затезну камату од дана извршности судске одлуке до исплате, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5338/21 од 28.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и другом изреке. Ставом другим изреке, одбијени су као неосновани захтеви тужиле и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију са допуном ревизије, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и са позивом на одредбу члана 404. ЗПП, ради разматрања правних питања од општег интереса, односно у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе и потребе новог тумачења права.

Тужилца је поднела одговор на ревизију са захтевом за накнаду трошкова.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се наводима ревизије посебно указује није прописана као ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тачка 2. тог закона. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. ЗПП јер је другостепени суд оценио све битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је у току 2008. године дала зајам туженом у износу од 55.000 евра, а у току 2009. године у износу од још 40.000 евра. Тужилца је професионално играла одбојку у иностранству у периоду од 1999. до 2014. године, тако што је у сезони 2008-2009. године играла за „ВВ“ у ... где је и живела, а тужени је био њен зет, као супруг рођене сестре. Преко свог девизног рачуна у ... дана 07.03.2008. године, тужилца је уплатила на девизни рачун туженог код „Нова Агробанка“ АД Београд износ од 55.000 евра на име зајма, а дана 09.06.2009. године тужилца блиска пријатељица ГГ, је на захтев тужилце уплатила на девизни рачун туженог износ од 40.000 евра, који износ је тужилца вратила својој пријатељици. Уговор о зајму у писаној форми није сачињен, нити признанице о извршеним исплатама, нити је одређен рок за враћање зајма. На основу преписке парничних странака путем мејла од 22.08.2016. године, утврђено је да је тужени у прилогу поруке тужилци доставио табеларни приказ „стања“ у коме је наведен збир новчаних износа изражен у еврима, међу којима је и износ од 55.000 и 40.000 евра. Пуномоћник тужилце је 08.04.2019. године упутио туженом позив за измирење дуга, односно опомену пред тужбу уз остављање примереног рока за исплату дуга од два месеца који је безуспешно протекао.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, налазећи да је између парничних странака закључен усмени уговор о зајму, па како тужени као зајмопримац није извршио своју обавезу да врати зајам у року од два месеца од дана када га је тужилца, као зајмодавац позвала да испуни обавезу (08.04.2019. године), то тужилца има право на враћање зајма са законском затезном каматом на износ дуга (укупно 95.000 евра) од истека наведеног рока до исплате. Приговор застарелости потраживања је оцењен као неоснован применом чланова 361. и 562. став 2. Закона о облигационим односима, имајући у виду да рок за враћање зајма није одређен, па је застарелост почела тећи након два месеца од позива туженом да врати зајам и од тада (09.06.2019. године) до подношења тужбе 10.06.2019. године десетогодишњи рок застарелости из члана 371. ЗОО није протекао. Тужилца је

активно легитимисана да тражи враћање зајма у погледу износа од 40.000 евра, који је туженом исплатила посредством своје блиске пријатељице, будући да се у конкретном случају не ради о уступању потраживања у смислу члана 436. став 1. ЗОО.

По оцени Врховног суда, неосновано се наводима ревизије указује на погрешну примену материјалног права.

Уговором о зајму зајмодавац се обавезује да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари, исте врсте, истог квалитета (члан 557. Закона о облигационим односима – ЗОО). Уговор о зајму је двострано обавезан, тако да зајмодавац преузима обавезу да преда ствар која је предмет зајма у уговорено време или по захтеву зајмопримца (члан 559. ЗОО), при чему обавезу може испунити не само дужник него и треће лице (члан 296. став 1. ЗОО), што је у конкретном случају учинила тужиљина блиска пријатељица и по њеном захтеву туженом уплатила новчани износ од 40.000 евра, на име зајма. Зато су неосновани наводи ревизије о недостатку активне легитимације тужиље у погледу зајма у наведеном новчаном износу.

Према члану 361. став 1. ЗОО застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе ако законом за поједине случајеве није шта друго прописано, док по члану 362. истог закона, застарелост наступа када истекне последњи дан законом одређеног рока. Општи рок застарелости потраживања из члана 371. тог закона је десет година, ако законом није одређен неки други рок застарелости. Имајући у виду да је у конкретном случају између парничних странака закључен усмени уговор о зајму и да није уговорен рок враћања зајма, застарелост је почела тећи првог дана после дана када је тужиља као поверилац имала право да захтева испуњење обавезе, а то је по истеку два месеца (примерени рок) од тужиљиног (зајмодавчевог) тражења да тужени (зајмопримац) зајам врати. Наиме, ако уговарачи нису одредили рок за враћање зајма, нити се он може одредити из околности зајма, зајмопримац је дужан да врати зајам по истеку примереног рока који не може бити краћи од два месеца рачунајући од зајмодавчевог тражења да му зајам врати (члан 562. став 2. истог закона). У конкретном случају застарелост је почела тећи 09.06.2019. године, па до подношења тужбе 10.06.2019. године, општи рок застарелости од десет година није протекао. Прекид застаревања наступа само у случају када је застарелост већ почела тећи, па су без утицаја ревизијски наводи о случајевима у којима наступа прекид застаревања. И у најповољнијем случају за туженог, уколико би се преписка између парничних странака у току 2016. године сматрала позивом тужиље као зајмодавца упућеног туженом као зајмопримцу да зајам врати у смислу члана 562. став 2. ЗОО, не би наступила застарелост предметног потраживања, јер до дана подношења тужбе није протекао општи рок застарелости. Зато су као неосновани оцењени сви ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права приликом оцене истакнутог приговора застарелости потраживања и понавља да је рок застарелости из члана 371. ЗОО почео тећи од дана закључења уговора о зајму.

Остали наводи ревизије делом се заправо односе на доказни поступак и оцену изведених доказа, чиме се побија утврђено чињенично стање што према одредби члана 407. став 2. ЗПП не може бити ревизијски разлог.

Захтев тужиље за накнаду трошкова одговора на ревизију је одбијен применом члана 154. ЗПП, јер наведени трошкови нису били нужни и потребни ради вођења ове парнице.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић